

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)
 1/2 an 40 „ (30 lei)
 1/4 an 20 „ (15 lei)
 Olună 7 „ (5 lei)
 Un nr. 30 fl. (25 bani)

□ □

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată 1 cor., a doua
 și a treia oară 80 fl.

Manuscrite sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Prizonieri unguri

trec zilnic, trenuri după trenuri. Ni-se atrage atențiunea, din mai multe părți, că ei trec în vagoane deschise cu țigările în gură, și sunt întimpinați la gări de cunoscuții, ce sunt anunțați de mai înainte. Ei dau scrisori cunoscuților și primesc daruri și flori. Ni s'a spus și de o telegramă din Dobrițin, suprimată de cenzură, în care un prizonier își anunță ziua plecării. Ei sunt destul de veseli și se laudă, că în câteva zile vor fi puși pe picior liber...

Cei chemați să se intereseze de chestie, fără amânare.

Nu șerem, desigur, să fie tratați prizonierii unguri în modul brutal, cu care au fost tratați aici și în Bulgaria prizonierii din armata română.

Noi nu suntem Huni.

Dar nu putem suferi să-i vedem sărbătoriți ca niște eroi, în țara noastră.

Cerem cu toată insistența, să se facă deosebire între soldați regulari, și bolșevisti, aparținători gardei roșii.

Cei dintâi să fie tratați după toate prescrierile dreptului internațional; Bolșevistii și garda roșie nu cad sub scutul dreptului internațional.

Ei să fie tratați cum vrednicesc: ca niște bande de tâlhari, cari au măcelărit cetățeni pașnici, au jefuit, iar când au trebuit să țină piept cu inamicul, au rupt-o la fugă, ori s'au predat, ca niște lași.

Cuvântarea M. S. Regelui.

— La Academia Română. —

Domnilor și scumpe colegi!

Evenimentele războinice ne-au împiedecat să prăznuim așa cum am fi dorit în anul 1918 jubileul Academiei Române. O putem face azi, cu inimă recunoscătoare către Patria Cerească, când visul atâtor generații de vrednici români s'a îndeplinit. Am venit dlor cu deosebită bucurie în mijlocul d-voastră, împreună cu Regina și Principele Moștenitor, ca după acești ani de lupte grele și mari, să rereluăm firul însemnatelor preocupări de cultură ale Academiei Române, sărbătorind roadele unei activități de jumătate de secol.

În lupta sfântă pentru unirea tuturor Românilor, Academia Română și-a avut partea ei importantă pe terecul cultural; de aceea izbânda Țării este și izbânda ei. Când, din imboldul lui N. Crețulescu și al lui C. A. Rosetti, se puseseră bazele societății literare cu scopul de a se ocupa mai ales de limba și literatura română, alegerea întâilor membrii ne arată gândul de înalt patriotism ce a călăuzit generația din 1866, care bine încredințată, că numai pe baza unității de limbă și cultură se poate clădi trainic viitorul unei națiuni, a reunit în cercul restrâns al viitoarei Academii, pe bărbații luminați din toate ținuturile românești și astfel România-Mare de azi își găsea de o jumătate de secol patria comună sub acoperișul tinărului așezământ.

Aruncând privirile asupra istoriei noastre, rămânem uimiți cum neamul românesc a putut ieși biruitor din atâtea greutăți, din atâtea primejdii și cum n'a fost înghițit de prăpastia ce adeseori se deschidea în drumul lui. Citind și recitind poezia populară, găsim cheia acestei extraordinare puteri de împotrăvire. În doinele și cântecele lui se oglindește toată puterea acestui popor, care cu atâta trudă s'a luptat cu vremurile

intunecate, ce stânjeneau sborul de cele mai negre restrîște, tot din poezia populară trăgea nădejdea într'un viitor mai fericit. În ea găsea forțe uriașe pentru existență. În ea se putea ceti ca într'o carte deschisă, toată gândirea, toată simțirea, întreaga filosofie, atât de simplă și totodată atât de adâncă, a unui popor, care azi, ca plugar trage brazda cea adâncă în ogorul său, punând în ea toată nădejdea anului, mâne ca ostaș credincios Țării și Tronului, făcând scut din pieptul său luptă și moare ca un erou, cu un zimbet pe buze. I-am urmat la munca pașnică pe acești copii ai unui sol roditor și am admirat răbdarea lor; i-am văzut în luptă și am binecuvântat avântul lor; dar, când pe front am ascultat doinele lor, atunci în inima mea s'a înfipt încă mai tare convingerea nestrămutată, că un popor, care în toiul luptei își talmăcește cugetul și simțirea în versuri, că un atare popor nu poate pieri. Și multe din aceste poezii culese sub bubuitul tunului, sunt așa de frumoase ca cugetare și ca limbă, că merită să fie cunoscute mai pe larg.

Academia Română, prin menirea ei, chemată să fie păzitorul credincios al limbii și al culturii naționale în timpul întemeietorului Dinastiei, atât de strâns legată de institutul nostru științific, își închină toată munca pentru câștigarea neatârării și clădirei Regatului, sprijiniți fiind în opera sa de o pleiadă de bărbați luminați dintre cari un număr însemnat a fost podoba acestei învățate adunări. Dumnezeu a binecuvântat munca dvoastre atât de roditoare pe terenul istoric științific și literar. Semințele aruncate cu credință și cu dragoste în ogorul înțelenit al culturii românești, în curgere de jumătate de veac și-au adus rodul însutit. Iar lupta pentru unitatea limbii ne-a condus, prin vitejia oastei 10-

mâne, la sfărâmarea granițelor vitrege dintre frați și la întregirea Statului român în hotarele sale firești până la marginile graiului românesc. Doina de jale a marelui poet Eminescu:

„Dela Nistru până la Tisa
 Tot românul plânsu-mi-s'a"

a vrut Domnul să se preschimbe în cântec de vitejie și biruință. Au căzut lanțurile, cari ne împedecau mersul liber, s'au prăbușit hotarele, cari ne înăbușau. Respira-vom în voie și mai larg, după măsura întregului nostru neam. Dar față de acest mare act istoric al realizării visului de unire națională a tuturor românilor în acelaș Stat și datoritiile noastre se sporesc printr'o măsură neînchipuită. Cele mai grele probleme de organizare economică și culturală ne stau înaintea și pentru a pași la sănătoasa deslegare se cere mai presus de toate unire în cugete și hotărîre la muncă fără răgaz a tuturor forțelor ce ne-au rămas în urma grelelor jertfe ale războiului.

Nu mă îndoiesc, că Academia Română căreia i-a fost dată să lupte cu atâta spor în domeniul pacinic al culturii unitare române ne va da și în viitor pilda înălțătoare a unirii tuturor în muncă pentru trainicia așezare a României Nouă pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu.

Ziua a doua a Congresului.

În ziua a doua congresul este salutat în cuvinte de-o deosebită căldură din partea dlui I Dumitrascu, reprezentantul a șapte mii de învățători din vechea Românie. Dsa apreciază munca neobosită a preoțimii unite precum și binecuvântatele roade ale unirii cu Roma, reliefând cu multă pricepere rolul capital al școlii latiniste și a tuturor curentelor de regenerare națională, născute din unirea noastră cu Roma. Ii răspunde prezidentul Congresului. Se trece la propunerile dlui A.

Dănilă, cu privire la căsătoria a doua a preoților, care chestie cași propunerile dlui *Cerghisan*, se amână pentru mai târziu, pe când va fi gata proiectul de statut. Cu privire la „Educația clerului” dl *Dr. V. Bujor*, face o foarte documentată propunere, stăruind asupra însemnătății deosebite a educației preoțești pentru formarea unei preoții și mai conștii de datoria sa, precum și a grijii ce trebuie să poarte și pe viitor Episcopii acestei capitale probleme. Punctele principale ale expunerii dsale sunt:

1. Să se înființeze un seminar central pe lângă Universitate, în care caz seminariile diecezane să înceteze.
2. Profesorii — aleși prin concurs — să fie dintre cei mai aleși fi ai bisericii.
3. Profesorii seminariali de-acum și preoți din păstoria

sufletelor să facă regulamentul acestui seminar.

4. Seminar național în Roma. După prânz se primește după desbateri amănunțite proiectul părintelui *Cerghisan*, eu privire la asociațiunea preoții unite, făcându-se modificările necesare.

Urmează dotațiunea preoții. Referent părintele *Ion Isaic*.

1. Lecticalul și zilele de lucru să se caseze.

2. Porțiunea canonică să fie între 25—32 jug.

3. Să se uniformizeze stolele.

4. Venitele preoții să se întregească de așa, ca ele să atingă suma oficianților cu aceeași calificare, cu preoții.

5. Să se șteargă cvincvenalele, în schimb să fie înaintarea în clase, ca la ceilalți slujbași de stat. Să se șteargă deosebirea între moralisti și preoți.

Propunerile referentului se primesc. — Despre celelalte în nrul venitor.

Naționalism și religiozitate.

Ascultând cuvântarea rostită de dl *G. Tripon*, prefectul judeului Bistrița-Năsăud cu prilejul sărbătorii naționale aranjată în 11 Maiu a. c. în centrul vechiului district grăniceresc, m'am convins, că cel mai potrivit loc pentru cuvântările populare ale acestui apostol al României e biserica. Am stat și în Dumineca de 11 Maiu în arșița soarelui cu capetele descoperite și ne sfiam să facem cea mai mică mișcare, căci ni-se părea că, în vremea cuvântării, grădina liceului s'a prefăcut în templu și masa în pristol, iar oratorul și-se părea un sfânt apostol propovăduind învierea.

Am ascultat cea mai frumoasă predică religioasă. În treagă cuvântarea a fost pătrunsă de cel mai profund sentiment religios, de încredere în pronia cerească și de mulțumită față de Dumnezeu cel atotputernic și drept care a miluit pe poporul său și după mucenicia de veacuri i-a dăruit învierea. A vorbit despre *bolșevism*. A spus tot ce s'ar putea spune despre această boală într'un tractat de morală, coborându-se la priceperea țaranului, într'o formă desăvârșită. A arătat într'un mod minunat,

că bolșevismul vrea să ia tot ce e mai scump României: legea și biserica, pecutul de pământ și vatra, femeia și copiii.

Și am văzut înduioșare pe fețele țaranilor și lacrimi în ochii țarancelor. Cuvântarea izvorită din inimă a pătruns la inimi. Cuvântarea aceasta a reușit să stârnească valuri mari de simțăminte patriotice, de alipire față de dinastia și țara română, fiindcă a fost îmbrăcată în forma cea mai potrivită. A îmbinat naționalismul cu religiozitatea.

Ce bine ar fi, dacă intelectualii noștri s'ar pătrunde de adevărul, că educația patriotică a poporului se poate face numai pe temeiul credinței. E natural, că nu numai cuvântările și învățăturile ieșite din gura intelectualilor noștri e bine să fie îmbrăcate în haină creștinească, ci și faptele și inimile lor. Are mare dreptate intelectualul care în zilele nu așa de depărtate, pe vremea când poporul se părea dușmanit cu »Domnii de Român«, a zis: »Domnilor, să mergem regulat la biserică!«

Dacă preoții vor fi păstori adevărați ai poporului, sfătuitori și ocrotitori, și nu-și

vor vedea numai de gospodăria și afacerile materiale; dacă intelectualii nu vor disprețui și nu vor zeflemiza credința — de multeori superstiția — țaranului, ci pătrunși de adevărata religiozitate se vor năzui mână în mână cu preoții să lumineze cu sfatul și cu pilda; dacă poporul va vedea în toți conducătorii — preoți și laici — domni buni și creștini, părinți și ocrotitori, cari se ostenesc pentru bunăstarea poporului și viitorul neamului și nu aleargă după »chefuri, lefuri și permisuri«, atunci poporul nostru nu va putea să cadă în mrejele bolșevismului politic, nici în brațele bolșevismului religios (po-căitismul).

Salutăm cu toată căldura inimii pe dl prefect Tripon și-i mulțumim, pentru că ne-a arătat calea cea bună a educației naționale.

Al. Albinus.

Salutul preoției ort. din Ardeal.

Preaon. părinte președinte, Mărit congres!

Mărturisesc, că mă găsesc sub impresia adâncă a frumosului salut adus acestui congres de reprezentanții preoției din biserica ortodoxă a fraților noștri de dincolo de Carpați. Am impresia ca și când doi frați împinși la răspânti, într'o clipă grea... s'au despărțit, după trecere de vreme îndelungată se întâlnesc din nou și se îmbrățișează cu inimă bună și plină de dragoste. Să dea Dumnezeu, ca binecuvântată și pe veci nedespărțită să fie această întâlnire în suflete.

Noi însă, partea de dincoace de Carpați, din marea familie creștinească a neamului nostru, am îndurat împreună vitregia vremilor și ne-am întins mână de ajutor de câteori a fost vorba de păstrarea și apărarea comorii, ce ne era scumpă deopotrivă, a naționalității noastre. Prin accentele dulci ale aceleiași limbi, care răsună din slujbele religioase la altarele românești, prin același rit, prin aceleiași povețe și obiceiuri, prin aceeași tradiție de viață creștinească, care a continuat să se păstreze la unii ca și la ceilalți, a susținut unitatea sufletească între toți fiii neamului nostru, am susținut acel suflet românesc,

unul și nedespărțit, pe temelia și prin virtutea căruia s'a înfăptuit în zilele grele unitatea politică-națională, între hotarele României tuturor românilor. A fost atât de puternică acea veche tradiție de viață comună, încât reprezentanții străluciți ai ei, din biserică soră, ca Clain, Șincai și Petru Maior, îi reclamăm pe seama neamului întreg, și din luminile lor noi toți ne-am împărțit.

Mărit Congres, nu s'a împărțit Hristos în mijlocul poporului românesc, ci a rămas și ieri și azi și rămâne de-apururi același, și dacă ar sta cineva să asculte mișcările inimilor noastre, ar găsi că ele bat la fel și se încălzesc pentru aceleiași idealuri: pentru același ideal de viață creștinească, coborât din înălțimea cerului, și pentru același ideal de cultură românească, zemislit din firea noastră, din suferințele cele mai curate ale sufletului românesc.

Noi suntem adânc convinși, că apropiindu-ne din ce în ce mai mult de culmile acestui ideal și pătrunzându-ne în toată ființa noastră de sfințenia lor și interpretându-ne tot mai mult datoriile în spiritul lor, ne vom găsi unii lângă alții, închegați în rânduri tot mai puternice și ne vom ști una în cugetele și acțiunile noastre.

Acest lucru e plăcut lui Dumnezeu și spre folosul neamului, din care facem parte.

Aceleași probleme și îndatoriri le avem toți preoții altarului românesc; de-a turora un cât mai bogat cuprins de viață creștinească și românească în toți fiii neamului nostru, ca acest neam să-și poată îndeplini misiunea măreață, ce i-a hotărât-o bunul Dumnezeu, strălucind mândru între popoară ca soarele aici în răsărit.

Insuflețiți de aceste simțăminte, am venit cu bucurie la acest mărit congres, ca să vă aducem partea preoției mitropoliei noastre ortodoxe, organizate într'o Asociație a ei, cuvântul dragostei frățesti și să vă urăm ca acest congres să fie izvor de viață și putere, izvor de muncă roditoare pentru înfăptuirea mărețelor ideale, cari ne leagă inimile tuturor într'o înălțătoare unitate și armonie frățască.

Dr. Nicolae Bălan.

* Trimițătorii de epistole închise sunt recercați, în propriul lor interes, să nu lipească plicurile. — Prin lipirea plicurilor să îngreunează censurarea și se întârzie trimiterea epistolelor.

PROIECT

de Decret-lege pentru reforma agrară.

(Continuare și fine).

§ 15. Lucrările de expropriere le va pregăti și conduce Consiliul regnicolar cu ajutorul »Băncii Agrare«, luând ca bază operațiunile comisiei locale amintite în articolul precedent. Lucrările de expropriere vor cuprinde delimitarea și împărțirea moșiilor, organizarea provizorie a sătenilor în cooperative și chiar colonizarea unde se va arăta necesitatea.

§ 22. Prețul terenurilor expropriate prin acest decret-lege se fixează pe jugăr catastral, pe categorii și calități de pământ. El se determină prin orice elemente de apreciere, ca: prețul de vânzare al pământului în localitate și vecinătate în anul 1913, prețul regional de arândare pe ultimii 5 ani, înainte de 1913, înmulțit cu 20. Socoteala se va face în Lei.

Unde în urma unor împrejurări speciale prețul de circulație din anul 1913 a fost fără proporție de mare sau mic, acolo se va putea schimba în mod corespunzător.

§ 26. Treptat cu operațiunile de expropriere Consiliul regnicolar, va lua măsuri, ca cu ajutorul »Băncii Agrare«, să înceapă operațiunile de parcelare a terenurilor expropriate și vânzarea lor către săteni.

§ 27. »Banca agrară« se va îngriji să constituie după posibilitate tovarășii pentru luarea în folosință a pământurilor expropriate, până la îndeplinirea împărțirii pământului. Aceste tovarășii vor trebui să cuprindă în marginile moșiei pe sătenii cultivatori de pământ, cari nu au în proprietatea lor pământ îndestulitor. Unde nu se vor putea constitui tovarășii prin »Banca Agrară«, pământurile expropriate se vor da în arândă sătenilor pe lângă răspundere solidară garantată și de bancă.

§ 32. Plata prețului cuvenit proprietarului expropriat se va face în obligațiuni de răscumpărare a imobilelor, amortizabile în cel mult 50 ani și purtătoare de dobândă de 4% pe an.

Valoarea nominală este socotită la plată drept valoare reală. Obligațiunile vor fi vinculate pe 10 ani.

§ 34. Pentru a ușura operațiunile de expropriere și împărțire a pământului, statul va pune la dispoziția băncii suma de 25 milioane Lei. Statul va garanta plățile obligațiunilor de răscumpărare și va contribui cu 25% din prețul cumpărării imobilelor, la împărțirea cu pământ a celor lipsiți de mijloace suficiente ca să-și poată începe

gospodăria. Asupra acestei contribuții va hotărî din caz în caz comisiunea județană respective Consiliul regnicolar. Totdeauna va contribui statul cu 25% a prețului de cumpărare la colonizare.

§ 40. Pământurile expropriate se vor parcela în loturi de completare, loturi întregi și loturi de colonizare. Impărțirea pământurilor se va face tot prin comisiunile județene. Cei îndreptățiți în înțelesul §-lui 43, nemulțămîți cu hotărîrea comisiei, asemenea și delegatul resortului de agricultură, vor avea drept de apel la Consiliul regnicolar, care va decide definitiv.

§ 41. Loturile se vor fixa după capacitatea de muncă și după mijloacele de care dispun cei chemați a fi împărțășiți, după calitatea și prețul pământului și după împrejurările locale.

§ 43. Vor fi împărțășiți țărani muncitori de pământ în ordinea următoare:

1. Acei capi de familie, servitori și muncitori agricoli, din partea locului cari în ultimii 2 ani socotiți dela ziua mobilizării lor și în timpul exproprierii au lucrat pe moșia expropriată și cari în războiu au devenit invalizi, dar împreună cu familiile lor sunt capabili a lucra pământul. Tot aici să înșiră familiile celor căzuți în războiu dacă împlinesc condițiile amintite.

2. Servitorii și muncitorii agricoli din partea locului, capi de familie cari în ultimii 2 ani și în timpul exproprierii au muncit pe moșia expropriată, dacă au făcut serviciu militar în războiu, fără a fi devenit invalizi.

3. Toți capii de familie cari în războiu au devenit invalizi, dar împreună cu familiile lor sunt capabili a munci pământul. Tot aci se înșiră văduvele și familiile celor căzuți în războiu.

4. Toți capii de familie cari au făcut serviciu militar, fără a fi devenit invalizi.

5. Bărbații neînșurați cari au devenit invalizi în războiu, dar cari sunt capabili să lucreze pământul.

6. Bărbații neînșurați cari au luat parte în războiu fără a fi devenit invalizi.

7. Familiile celor mobilizați prin ordinul Consiliului Dirigent.

8. Capii de familie cari nu au luat parte în războiu.

9. Femeile văduve și despărțite.

10. Cei emigrați dacă sau reîntors, respective familiile lor dacă nu au alt susținător.

11. Bărbații neînșurați cari nu au făcut serviciu militar în decursul războiului.

Intre aceia de o categorie au precădere cei cu familie mai mare, considerându-se de membri ai familiei toți susținătorii de acelaș cap, respective singurul susținător al familiei, fără considerare că sunt consăngeni, legitimi, adoptați sau ba.

§ 45. La orașe se vor împărți între muncitori pământuri potrivite pentru grădini și mici proprietăți, aplicându-se analog dispozițiile paragrafulor 40, 41, 42, 43, 44, întrucât se vor afla terenuri supuse exproprierii prin acest decret-lege.

§ 46. Dacă după îndestulirea sătenilor va rămânea pământ disponibil, Consiliul regnicolar va avea dreptul să înființeze conform pct. 2 § 1 al acestui decret-lege noi proprietăți mijlocii ca ferme de model până la o întindere de 500 jug. cat. Vor avea precădere la optarea acestor fel de proprietăți cei cu pregătiri speciale sau cunoștințe practice probate.

§ 48. La împărțirea țăranilor muncitori de pământ se va ținea seamă și de lipsurile de pășuni și păduri în comune.

§ 49. Pășunile vor trece numai în proprietate comună și nu va putea fi eschis nici un locuitor al comunei dela folosul lor chiar când nu ar avea pământ cultivabil.

§ 50. Pământurile distribuite sătenilor nu se vor putea înstrăina prin acte între vii, nici înpovora afară de pretensiunea »Băncii Agrare« până la 1 Ianuarie 1930.

Poporul român din Cefateea-de-baltă

ziua de 10 Mai a sărbătorit-o cu însuflețire ca sărbătoare națională. Încă Vineri în ajun s'a avizat poporul din casă în casă și de către sară s'au tras clopotele la ambele biserici, iar Sâmbătă la 8 ore a. m. bisericile erau tixite, toți credincioșii îmbrăcați în vestimente de sărbătoare, au ascultat s. rugăciuni, s'a cântat Utrenia și s'a celebrat solemn s. liturghie; la sfârșit preoții au ținut vorbiri ocazionale, în cari au arătat însemnătatea zilei și au însuflețit poporul; după ieșitul din biserică s'au împrăștiat pe acasă, de au prânzit, și la 11 ore s'au tras iară clopotele, s'au adunat toți la școală, de unde au pornit cu stindardele naționale și cu muzica, cântând versuri naționale, au ieșit în strada principală, au parcurs până înaintea primăriei, unde au cântat și s'au incins în hora română națională; cu mare plăcere am văzut bărbați și femei mai de etate cuprinși în horă cu ficioarii și fetițele lor. Notarul

comunal I. Mureșianu, om nou în comună, dar cu știință frumoasă și cu inimă bună le-a ținut o vorbire însuflețitoare și plină de învățături folositoare, după care au început jocurile proverbiale-naționale românești, și numai când soarele începuse să scobâlți, s'au reîntors la școală și de acolo pe la ale sale. — Petrecerea și jocurile tineretului, și bătrânilor amorțiți le-a stârnit bucurie mare și voie bună, că să fi auzit strigăte de: »să trăiască Majestatea Sa Regele, Majestatea Sa Regina, Dinastia domnitoare, Armata română și România-mare.« Ungurii din sat nu s'au arătat. Toți cei prezenți au promis, că ziua de 10 Mai o vor sărbători ca sărbătoare națională în tot anul până la a mia sământă.

Cetatea-de-baltă, la 14 Mai 1919.

m. d.

Dela »Societatea Scriitorilor Români«.

Comitetul S. S. R., în urma mandatului primit dela adunarea generală din acest an, a cercetat amănunțit atitudinea scriitorilor în cursul războiului și a stabilit următorul principiu:

Toți membrii »Societății Scriitorilor Români«, care au colaborat sub orice formă la zierele apărute în București sub ocupație streină, în vreme ce România se afla în stare de război cu Puterile Centrale, să fie considerați ca ne mai făcând parte din societate și fără putința să mai fie reinscriși printre membrii ei. Purtarea ce ei au avut-o față de idealul nostru național, i-a despărțit pentru totdeauna de camarazii, care au urmat steagul credinței în viitorul neamului, ori au suferit cu demnitate urni-lința ocupației dușmane.

Viitorul congres al tuturor scriitorilor români, care se va ține în cursul lunii Iunie, în Ardeal, va fi chemat să dea sancțiunea definitivă acestei deciziuni a comitetului S. S. R.

Președinte, M. Dragomirescu.
1 Mai 1919.

Armata română a ocupat Aradul

Sâmbătă în 17 Mai Aradul — după lungă așteptare — a fost ocupat de armata română. De două zile pe toate edificiile publice fâlfăie biruitor mândrul nostru tricolor.

Armata română era așteptată să între Vineri în Arad și s'au făcut pe atunci toate pregătirile necesare. Dnii Dr. Sever Ispravnic și Dr. Eugen Costima

advocați în Arad, s'au prezentat la primarul orașului *Dr. Francisc Sárkány* Sâmbătă la oarele 10 a. m. aducându-i la cunoștință oficial ocuparea Aradului de către armata română.

Armata a fost întâmpinată în absența prefectului *dr. Iustin Marșieu* de *dr. Sever Ispravnic*, care se simte plin de mândrie în clipa, când poate saluta dorobanțul român înaintea porților Aradului.

Din partea autorităților maghiare armata a fost întâmpinată de către comisarul guvernial *Green Nándor* și primarul orașului.

Loc. col. Vasilescu șeful statului major al armatei de sud a comunicat autorităților maghiare, că începând cu ziua de 17 Mai, comandantul armatei române de Arad preia întreagă puterea administrativă și executivă asupra orașului și toate organizațiile sunt datoare a se supune ordinilor comandamentului militar român.

Primarul orașului și comisarul guvernial au rugat autoritățile militare române să ia sub scutul lor și populația străină din oraș.

La oarele 11 a. m. în plină paradă militară a intrat armata având în frunte pe *colonelul Pirici* comandant de brigadă.

Lumea românească a primit cu lacrimi de bucurie armata română, aelamându-o cu urale nesfârșite. De pe toate edificiile falfăiau stindarde române și din toate ferestrele pe unde treceau damele îi acopereau de flori.

Înainte primăriei orașului armata a fost întâmpinată de comisarul guvernial și primarul orașului, cari în numele autorităților maghiare au predat orașul comandantului armatei române.

A răspuns *col. Pirici*, că venind în numele *M. Sale Regelui Ferdinand I.* al tuturor Românilor vrea să asigure ordinea și liniștea pe întreg teritoriul eliberat și asigură pe toți cei, cari își vor face datoria și vor păstra ordinea, că vor fi luați sub scutul armatei române, care a venit să aducă ordinea și pacea dorită.

După ce a făcut o inspecție peste armată *col. Pirici* împreună cu autoritățile civile și militare, s'au dus la primărie, aducând la cunoștința oficianților, că vor rămânea și pe viitor la oficiul lor ca împreună să restabilească și se susțină ordinea în oraș.

Comandamentul militar s'a instalat în palatul primăriei. — Azi a și apărut primul manifest român către populație, semnat, în absența prefectului, de: *dr. Sever Ispravnic, dr. Teodor Popp* și *dr. Eugen Costina*.

Cor.

Informațiuni.

* „De ce trebuie să iubim România“ a fost titlul unei conferențe, ce a ținut la Paris Dl general Pelecier.

* Extensiunea teritoriilor ceho-slovice face 130,000 Km.² calculându-se în acest număr și teritoriile sileziene primitive. Numărul populației ajunge la cifra de 15 milioane.

* Cu ordinul *Mihailu Vi-teazul* a fost decorat Dl general *Mărdărescu*, șeful armatei de operație pe linia Tisei.

* Din *Timișoara* trupele sârbești s'au depărtat în urma unui ordin ce l'au primit.

* Dl *Romul Boilă*, șeful rezortului de organizare a dat un ordin prin care se decretează libertatea comerțului cu alimente, în cvant mai mic, și transportul cu carele și căruțele. — Exportul alimentelor rămâne oprit ca și mai înainte.

* În *Bulgaria* s'a pornit o mișcare revoluționară condusă de un avocat, cu scop să de-troneze și alunge din țară dinastia Bulgară.

* În *Arad* s'au făcut noi pregătiri pentru predarea orașului în mâinile armatei românești. Francezii își vor ținea pentru ei singur aprovizionarea orașului, din care cauză vor ocupa câteva comune din apropierea Aradului.

* Delegația de pace germano-austriacă și secretarul de stat *Dr. Stermer*, profesor *Lamasch*, *dr. Schoenhauer* și *Gurtler* au sosit la Paris. — Delegația e încântată de locuința ce i-sa pus la dispoziție.

* Misiunea franceză a vizitat în București mai multe școli pentru a se convinge despre modul în care e practicat învățământul în țară.

* *Episcopul din Paderborn*, prin Nunțul papal din *München*, a adresat *S. Sale Pontificalui* din Roma, în care se roagă, ca Sf. Scaun Apostolic să intervină la puterile Antantei referitor la condițiunile de pace ce se vor impune Germaniei. Ele ar avea — eventual — ca urmare desperarea poporului german, punând la cale o revoluție mondială.

* Intre *Poloni și Ucraineni*, continuă ostilitățile. Armatele lor stau față în față, pe linia ce începe dela sudul orașului *Prezmysl*.

* La *Bruxelles*, în parcul palatului regal, a avut loc solemnitatea remiterii „Crucei de război“ regelui *Albert I.* În vorbirea ocazională rostită de prim-ministrul *Belgiei* s'a spus că soldații belgieni au rezistat la Iser fiindcă însuși Regele sa aflat în mijlocul lor.

* „*Lake Elesabeth*“ vaporul american a sosit la Galați aducând 2500 tone coloniale, manufactură etc.

* În chestiunea portului *Fiume*, *Wilson*, *Lloyd George*, și *Clemenceau* au hotărât să lase italienilor și jugo-slavilor sarcina, de a aranja împreună rezolvirea chestiunii.

* Prisioneri ruși aflători pe teritor german vor fi reînpatriați în curând.

* *Belgia*, după spusele *Dlui Delacroix*, prim-ministru, va fi oomplet restaurată și despăgubită pentru pierderile și pagubele ce le-a suferit în decursul războiului. Spusele ministrului se bazează pe tratatul de pace.

* Consiliul celor cinci ministri de externe a dispus ca după ce trupele germane vor părăsi *Schleswig-ul* ordinea să o susțină marinari englezi.

* Preiminările de pace croesc Germaniei o nouă hartă politică cu un regim potrivit situației de învins vinovat, de a fi deslănțuit războiul mondial li impun a recunoaște toate prefacerile politice din Europa și o desființează ca putere colonială.

* *Dunărea* în vremea din urmă a crescut mult, eșind din alvia sa a făcut mari pagube în România prin satele din apropierea ei.

* Comistunea de patru a luat hotăriri referitoare la condițiile militare și navale, cari se vor impune Austriei.

* Dl *Crespi* ministrul italian a dezvoltat părerile guvernului său, înaintea comisiunii însărcinată să examineze revindicările coloniilor italiene. Comisiunea era prezidată de lordul *Milner*, ministrul coloniilor engleze,

* De frontierele *Bulgariiei* acum decurg pertractările în conziliul celor cinci ministri de externe, la care sunt reprezentanți *Sârbia*, *România* și *Grecia*, discutând chestia împreună.

* *Brockdorff Rantzau* a transmis celea trei note germane, — pentru a obține răspunsul comisiunilor competente și anume: Comisiunii frontierelor teritoriale, comisiunii răspunderilor și comisiunii afacerilor externe.

Necrolog.

† *Corneliu Lemcuța* preot-capelan, a încetat din viață, căzând jertfă urgiei banditismului maghiar, în noaptea din 9 Aprilie st. n. 1919 în etate de 30 ani și în al 6-lea an a căsătoriei și a păstoririi sale sufletești.

Rămășițele pământeste se vor așeza spre vecinică odihnă *Joi* în 9/22 Mai 1919 la 10 ore a. m. în cimitirul sf. bisericii din pin loc.

Dormi în pace suflet blând!

Șimand, la 2/15 Mai 1919.

Numărul cenzurat de: AUREL GAJIA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.

TRAIAN NOVAC

Prăvălie de modă și băcănie

BLAJ, Strada Tipografiei, colț cu Piața Inocențiu M. Clain.

Mare asortiment de:

Zefir, Cretoane, Pânzării,
Giorapi,

Cafea cu boane,
Surogat frank,

Lumini,

BONBOANE.

Se vinde în mare și mic.

MARE DEPOSIT DE ICOANE SFINTE
de ale distinsului prof. Flaviu C. Domșa. Blaj.